

Posudek diplomové práce Jany Hrubé *Rodina v kontextu sociálně pedagogickém.*

73 s. textu, 35 titulů literatury, 15 pramenů, 5 internetových zdrojů, 3 přílohy

Ke koncepci diplomové práce:

Téma diplomové práce Jany Hrubé je nesporně důležité, nicméně velmi náročné vzhledem k metodologickému uchopení. Jeho nesmírná šíře totiž postavila diplomantku před otázku, na které sociálně pedagogické kontexty rodiny a rodinné výchovy se zaměřit, a také, jak toto zaměření zdůvodnit. Text tedy vybírá pojetí rodiny, stručně představuje její historii, věnuje se výchovným postojům, jen velmi stručně črtá potřebu spolupráce rodiny a školy, přebírá výsledky Sakova výzkumu ohledně proměn mládeže. Dále se zaměřuje na téma rodičovství a mateřství, přičemž kromě nostalgie po tradiční rodině opět otevírá otázku výchovných postojů a stylů (s. 28). V souvislosti s textem se ptám, proč by měla vícečetná rodina mít větší volební váhu než rodina s méně dětmi či dokonce bezdětný pár... (s. 24 a autorčiny postoje k S. Ringerovi). Poslední věta na s. 24 je zcela mimo kontext, jak se váže na předešlá tvrzení?

Dalším problémem bylo rozhodnout, zda text bude klást důraz spíše na otázky sociálního zabezpečení resp. pomoci, či zda se bude orientovat na pedagogickou linii „pomoci ke svépomoci“. Vzhledem k pojetí sociální události převzatému z Tomeše je akcentována poloha první. Zařazení SOS vesničky do kontextu sociálních událostí rodiny lze pochopit, je však třeba zabývat se tím, zda neměla být spíše pojednána problematika selhávání rodiny a umístování dětí do náhradní rodinné péče a ústavní výchovy, a teprve jako dílčí forma NRP SOS vesnička, jako východisko empirického šetření.

V právních předpisech prokazuje autorka dobrou znalost, opatření rodinné politiky u některých evropských států jsou zajímavá, nicméně chybí mi zobecnění určitých tendencí a porovnání s ČR.

Od strany 45 se diplomová práce vrací k otázkám výchovy, resp. pokouší se promýšlet výchovné reakce na dopady sociálních událostí. Text se zde dostává často do roviny autorčinných náhledů na věc (např. na s. 47 názor na rozvody, které jsou horší než tzv. hrát si na rodinu, na s. 48 – kolik času si najdete vy na svoje děti, tolik času si najdou ony na vás, až budete stará), často se drží genderových stereotypů (matka se má o děti starat, otec je živit). Text je apelativní, přesně podle manažerské příručky, z níž také čerpá (s. 48).

Empirická část práce:

Postrádám jasné uvedení cílů, formulace tématu obsažená v jednom odstavci na s. 56 trpí tím, že v textu došlo k vyšínutí větné vazby. Prosím u obhajoby tyto cíle sdělit.

Nesouhlasím s analýzou pole empirického šetření u vesničky SOS, činitelem nejvýznamnějším je náhradní rodina, nelze ji přece „rozseknout“ na matku spolu s ostatními dospělými a na ostatní děti.

Dotazník uvedený v příloze nepovažuji za vhodný nástroj k ověření H1, H2; nevím, kterými položkami je autorka ověřovala, opět prosím vysvětlit.

Postrádám celkový počet respondentů, časové údaje o průběhu šetření, návratnosti dotazníků. Anketa má parametry rozsáhlejšího šetření, opět postrádám počet oslovených (5-6 zástupců veřejnosti ve 26 obcích?), jaké hypotézy anketa ověřovala, je další otázka.

Pozorování výchovně vzdělávacího procesu MŠ Zeleneč není zasazeno do kontextu práce, nevztahuje se ani k hypotézám. Představení dnes takřka neexistující vesničky SOS prostřednictvím kasuistiky je zajímavé, formulace H3 je naivní, navíc je vzápětí popřena zněním H4.

Vyhodnocení hypotéz „visí ve vzduchu“ a má deklarativní povahu (s.68), postrádám alespoň běžné grafy či tabulky, opět uvádím, že není jasná vazba položek k hypotézám. U H3 si nejsem jistá, zda došlo k jejímu potvrzení či vyvrácení, zda tedy vesnička SOS je

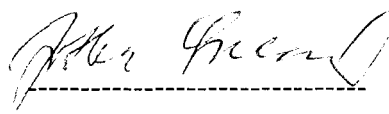
plnohodnotnou náhradou péče rodinné; autorka se spokojuje s konstatováním, že je dobrou alternativou (s. 68). Na s. 69 autorka uvádí, že vyšetřila, že dnes nelze standardní cestou umístit tříleté dítě do MŠ – opírala se pouze o názory maminek a nebo měla k dispozici ověřené statistické údaje?

Text není prost stylistických neobratností (např. genetický základ nelze nikam vést), překlepů a pravopisných prohřešků (shoda podmětu s přísudkem, s.50 – děti ... nepromarnili...neomezili...rozvívjeli...budovali...cháпали...soustředili...prožili), objevují se obtíže s interpunkcí (často chybí čárka před vedlejší větou, např. na s. 51 před spojovacím výrazem a proto, na s. 47 před spojkou že), zastaralé formy psaní cizích slov – materiální, eventuelní, a svátků (vánoce, s. 49), systematické psaní ikdyž místo i když.

Text má místy podobu agitky – vhodný kamarád je ten, který pomůže vyhledat pomoc, ne ten, který přivede vaše dítě na zcestí.. (s.23, správně ovšem scestí), chirurgická očista domácnosti je k ničemu, neumíte-li si doma udělat hezký večer (s. 50) apod.

Závěr: diplomová práce Jany Hrubé sice nenaplnuje všechny aspekty jejího širokého zadání, nicméně naznačuje některé možnosti, kterými lze o tématu uvažovat. Ještě splňuje nároky kladené na diplomové texty, a proto ji doporučuji k obhajobě s předběžným hodnocením dobře.

V Berouně, dne 10. 1. 2007

PhDr. Jitka Lorenzová, PhD., oponentka DP.